

Quick scan flora en fauna

Hockeyvelden Sportpark de Koog te Uitgeest

In opdracht van: SAB

28 juli 2016

Colofon

© 2016 Laneco / SAB

Tekst en samenstelling: Ir. D. van Pijkeren

Projectleiding: Ir. D. van Pijkeren

Eindverantwoordelijk: Ir. D. van Pijkeren

Met medewerking van: -

Projectnummer: 01.16.04

In opdracht van: SAB

Wijze van citeren: Van Pijkeren, D., 2016. Quick scan flora en fauna Hockeyvelden Sportpark de Koog te Uitgeest. Laneco, Ede.

Contact:
Laneco
Mastbos 25
6718 HA Ede
www.laneco.nl

Laneco is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus, brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging.

Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd, gewijzigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, internet, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Laneco noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Laneco is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Laneco. De opdrachtgever vrijwaart Laneco voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

INHOUD

1	INLEIDING	5
1.1	AANLEIDING	5
1.2	GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGREPEN	5
2	WETTELIJK KADER	8
2.1	GEBIEDSBESCHERMING	8
2.2	FLORA- EN FAUNAWET	8
3	TOETSING	11
3.1	ONDERZOEKSMETHODIEK	11
3.2	GEBIEDSBESCHERMING	11
3.3	SOORTENBESCHERMING	12
4	CONCLUSIE	18
4.1	GEBIEDSBESCHERMING	18
4.2	SOORTENBESCHERMING	19
4.3	CONSEQUENTIES	19
4.4	NIEUWE WET NATUURBESCHERMING	20
4.5	AANBEVELINGEN	20
BIJLAGE 1	LITERATUURLIJST	21

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

De gemeente Uitgeest is voornemens om op Sportpark de Koog in Uitgeest een nieuw sportveld aan te leggen en een parkeerplaats uit te breiden, hiervoor wordt een deel van de bomen rondom het sportpark gekapt. Om deze inrichting mogelijk te maken is een bestemmingsplanherziening noodzakelijk. Eén van de haalbaarheidsstudies die hiervoor dient te worden uitgevoerd, is toetsing aan de natuurwet- en regelgeving.

Ligging en globale begrenzing plangebied (rode lijn) op Sportpark de Koog in Uitgeest (luchtfoto: Google Earth).

Voorliggend onderzoek is een quick scan waarin op basis van een gebiedsanalyse (ruimtelijk ecologisch), beschikbare soortgegevens en een eenmalige veldverkenning, uitspraken worden gedaan over de mogelijke aanwezigheid van beschermde planten en dieren in het plangebied. Het plangebied is beoordeeld op geschiktheid voor beschermde planten en diersoorten en de verwachte effecten op deze soorten. Dit resulteert in conclusies en aanbevelingen. Deze quick scan is uitgevoerd op basis van de momenteel geldende uitwerking en interpretatie van beleid en wetgeving.

1.2 GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGRENEN

Uitgeest (gemeente Uitgeest, provincie Noord-Holland) ligt in een dicht bebouwde zone nabij de Noordzeekust, globaal tussen de duinen en het Uitgeester/Alkmaardermeer. Het dorp wordt omsloten door de N203 en de A9. Verder liggen er relatief kleinschalige, waterrijke polders om Uitgeest heen.

De planlocatie betreft een sportveldencomplex aan de westzijde van Uitgeest, tussen de N203 en de woonbebouwing van het dorp in. Ten noorden en aan de overzijde van de N203 liggen poldergebieden. Bijzonder element is een oude eendenkooi die op korte afstand ten noorden van het huidige hockeyveld ligt.

De woonbebouwing rondom het sportcomplex bestaat deels uit nieuwe woningen en deels uit oudere woningen. Ook is tegen de sportvelden een rouwcentrum aanwezig. Om en nabij de sportvelden staan singels met oudere bomen met een stamdoorsnede van soms meer dan 40 cm. De soortensamenstelling is gevarieerd en bestaat uit es, els, populier, esdoorn e.d. De ondergroei bestaat uit jonge opschot van de voorgenoemde soorten en struwelen van meidoorn, vlier e.d.

Het plangebied zelf bestaat uit een hockeyveld (kunstmatige bodem) met het ten oosten ervan gelegen bosje, de parkeerplaats en het ten zuiden ervan gelegen grasveld/extensieve trainingsveld. Tussen het trainingsveld en de parkeerplaats staat een houtsingel van ongeveer 5 meter breed met bomen en struiken. Ook langs de huizen tegen het trainingsveld ligt een houtsingel. Het bosje ten noorden van de bestaande hockeyvelden valt niet binnen het plangebied. Langs het trainingsvelden staan maar deels lichtmasten; de oostelijke helft is grotendeels onverlicht.

In het plangebied wordt het trainingsveld uitgebreid met een deel van de parkeerplaats, om er een nieuw hockeyveld te realiseren. Er worden, onder andere aan de oostzijde, nieuwe parkeerplaatsen gerealiseerd. De bestaande bebouwing blijft gehandhaafd.

Indrukken van het plangebied (foto's: Laneco).

7

2 WETTELIJK KADER

2.1 GEBIEDSBESCHERMING

2.1.1 *Natuurbeschermingswet 1998*

Natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna kunnen op basis van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn worden aangemerkt als speciale beschermingszones (SBZ's) in het kader van Natura 2000. De verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn zijn in Nederland opgenomen in de nieuwe Natuurbeschermingswet 1998 die per 1 oktober 2005 van kracht is geworden. Hierin zijn de reeds bestaande natuurmonumenten al eerder opgenomen. Het is verboden projecten of andere handelingen te realiseren of te verrichten die, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten kunnen verslechteren, of een verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

2.1.2 *Ecologische hoofdstructuur /Natuurnetwerk Nederland*

Een andere vorm van gebiedsbescherming komt voort uit aanwijzing van een gebied als Ecologische Hoofdstructuur (EHS)/Natuurnetwerk Nederland (NNN). Voor dergelijke gebieden geldt dat het natuurbelang prioriteit heeft en dat andere activiteiten niet mogen leiden tot frustratie van de natuur-doelen. Anders dan bij gebieds- en soortenbescherming is de status als EHS/NNN niet verankerd in de natuurwetgeving, maar dient het belang in de planologische afweging een rol te spelen. Dit valt onder de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag.

2.2 FLORA- EN FAUNAWET

2.2.1 *Wettelijk kader*

Soortenbescherming is altijd aan de orde. Hiervoor is de Flora- en faunawet bepalend. De Flora- en faunawet is gericht op het duurzaam in stand houden van soorten in hun natuurlijk leefgebied. Deze wet heeft de beschermingsregels, zoals die ook in de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn opgenomen, overgenomen en voor de Nederlandse situatie toegepast.

Deze bescherming is als volgt in de Flora- en faunawet opgenomen:

- Artikel 8: het is verboden beschermde plantensoorten te plukken, verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen;
- Artikel 9: het is verboden beschermde diersoorten te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen;
- Artikel 10: het is verboden beschermde diersoorten opzettelijk te verontrusten;

- Artikel 11: Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde diersoorten te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren;
- Artikel 12: Het is verboden eieren van beschermde diersoorten te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen;
- Artikel 13: Het is verboden planten of producten van planten, of dieren dan wel eieren, nesten of producten van dieren, behorende tot een beschermde inheemse of beschermde uitheemse plantensoort onderscheidenlijk een beschermde inheemse of beschermde uitheemse diersoort te koop te vragen, te kopen of te verwerven, ten verkoop voorhanden of in voorraad te hebben, te verkopen of ten verkoop aan te bieden, te vervoeren, ten vervoer aan te bieden, af te leveren, te gebruiken voor commercieel gewin, te huren of te verhuren, te ruilen of in ruil aan te bieden, uit te wisselen of tentoon te stellen voor handelsdoeleinden, binnen of buiten het grondgebied van Nederland te brengen of onder zich te hebben.

2.2.2 Procedurele gevolgen

De procedurele consequenties zijn afhankelijk van de soorten die door de ingreep worden beïnvloed. Kortweg kunnen er drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

- beschermingscategorie 1:
Een groot aantal beschermde soorten is in Nederland algemeen voorkomend. Denk daarbij aan soorten zoals konijn, veldmuis, egel, ree, bruine kikker en kleine watersalamander. Op basis van het Besluit vrijstelling beschermde diersoorten uit de Flora- en faunawet mogen ruimtelijke ingrepen worden uitgevoerd die tot effect hebben dat de verblijfplaatsen van deze soorten worden aangetast.
- beschermingscategorie 2:
Voor beschermde soorten die niet zo algemeen zijn en dus extra aandacht verdienen (bijvoorbeeld eekhoorn, steenmarter en wild zwijn), geldt de vrijstelling alleen als er een goedgekeurde gedragscode is. Organisaties die geen gedragscode hebben moeten, voor ingrepen die leiden tot verstoring of aantasting van deze soorten, een ontheffing aan te vragen.
- beschermingscategorie 3:
Voor ongeveer honderd zeldzame soorten (o.a. das, boommarter) geldt géén vrijstelling als het gaat om ruimtelijke ingrepen. Dan is meestal een ontheffing van het ministerie van EZ nodig, met uitgebreide toetsing.

Als een ruimtelijke ingreep rechtstreeks kan leiden tot verstoring of vernietiging van bepaalde beschermde soorten of hun leefgebied, kan het project in strijd zijn met de Flora- en faunawet. Afhankelijk van de ingreep en de soort kan dan een ontheffing noodzakelijk zijn. Ontheffingen worden slechts verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat, de ingreep vanwege dwingende redenen van groot openbaar belang dient plaats te vinden en de gunstige staat van

instandhouding van de soort niet in gevaar komt. Vaak worden hierbij mitigerende en compenserende maatregelen gevraagd.

Uit uitspraken van de Raad van State blijkt dat volgens Europese richtlijnen (Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn) het verlenen van een ontheffing voor vogels en soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn alleen mogelijk is onder een beperkt aantal voorwaarden. Ontheffingen van de Flora- en faunawet worden alleen verleend als de volgende voorwaarden van toepassing zijn:

Alle soorten:

- Er zijn geen alternatieven;
- Het duurzaam voortbestaan van de populatie is niet in het geding.

Voor soorten van Tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet:

- Er is sprake van een bij de wet genoemd belang.

Voor soorten van Bijlage IV van de Habitatrichtlijn:

- Ter bescherming van de wilde flora en fauna en instandhouding van natuurlijke habitats;
- De volksgezondheid, de openbare veiligheid in het geding is;
- Andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Voor vogels gelden voorwaarden uit de Vogelrichtlijn:

- De volksgezondheid en de openbare veiligheid in het geding is;
- Veiligheid van het luchtverkeer in het geding is;
- Ter bescherming van flora en fauna.

Uit een uitspraak van Raad van State (juli 2012) blijkt dat in alle gevallen dat het overtreden van de artikelen 10 en 11 van de Flora- en faunawet niet kan worden voorkomen door mitigatie, bij het ministerie een ontheffing van de Flora- en faunawet moet worden aangevraagd.

Artikel 2 van de Flora- en faunawet is een zorgplichtbepaling. Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving.

3 TOETSING

3.1 ONDERZOEKSMETHODIEK

Via Natuurloket (www.natuurloket.nl) kan een indicatie worden verkregen van de beschikbaarheid van soortengegevens. De gegevens geven echter alleen een indicatie. Daarom is besloten geen aanvullende gegevens op te vragen maar het onderzoek vooral te baseren op de biotoopinschatting door een ecooloog.

Bij het opstellen van de quick scan flora en fauna is verder gebruik gemaakt van bestaande atlasgegevens zoals uit de Atlas van de Nederlandse zoogdieren (Broekhuizen *et al.*, 1992), de Atlas van Nederlandse vleermuizen (Limpens *et al.*, 1997), Amfibieën en reptielen van Nederland (Creemers en Van Delft, 2009) en andere beschikbare bronnen voor verspreidingsgegevens. De meeste van deze gegevens zijn globale verspreidingsgegevens. Bijlage 1 vermeldt de geraadpleegde bronnen.

Op 31 mei 2016 heeft ecooloog D. van Pijkeren van Laneco het gebied en de directe omgeving verkend. Doel van deze veldverkenning was om een indruk te krijgen van de biotopen ter plaatse en de geschiktheid voor de verschillende soortgroepen te beoordelen. Het veldbezoek heeft nadrukkelijk niet de status van een volledige veldinventarisatie; het eenmalige veldbezoek geeft slechts een globaal beeld van aanwezige soorten en habitats op basis van een momentopname.

3.2 GEBIEDSBESCHERMING

3.2.1 *Natuurbeschermingswet 1998*

Het dichtstbijzijnde gebied dat is aangewezen in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 ligt op circa 3 kilometer westen van het plangebied en betreft het Natura 2000-gebied 'Noordhollands Duinreservaat'. Op circa 6 km ten oosten van het plangebied ligt het Natura 2000-gebied 'Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder'. Door de ontwikkeling van het plangebied gaat geen oppervlakte aan Natura 2000-gebied verloren. Het realiseren van het nieuwe sportveld heeft gezien de afstand tot de omliggende Natura 2000-gebieden en het feit dat het plangebied geen directe relatie heeft met deze Natura 2000-gebieden slechts een lokaal effect. Externe effecten van de werkzaamheden, zoals geluid, licht, menselijke aanwezigheid, trilling, stikstof/ammoniak, op de omliggende Natura 2000-gebieden kunnen gezien de afstand en de tussenliggende elementen worden uitgesloten. Ook bij de ontwikkeling van het plangebied, worden externe effecten uitgesloten. Voor de ontwikkelingsfase is er ten opzichte van de uitgangssituatie geen toename in verkeersintensiteit of andere activiteiten te verwachten.

De nieuwe situatie betreft alleen het beter kunnen faciliteren van de bestaande leden. Er wordt geen grote aanwas van nieuwe leden en daarmee een grote toename van verkeer verwacht. Ook voor het onderdeel stikstof zijn geen effecten op verzuringsgevoelige habitats in de Natura 2000-gebieden te verwachten.

3.2.2 Ecologische Hoofdstructuur / Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied ligt direct nabij de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) / Natuurnetwerk Nederland (NNN). Het poldergebied met de eendenkooi ten noorden van het plangebied is als zodanig begrensd. Door het uitvoeren van de werkzaamheden gaat geen oppervlakte aan EHS/NNN verloren. Externe effecten van de werkzaamheden behoeven vanuit de EHS/NNN niet te worden getoetst. Bovendien zal, door de aanwezige bomen, de toename van licht op de EHS/NNN ook niet significant toenemen. Er zullen armaturen worden gebruikt waarmee de lichtuitstraling tot een minimum wordt beperkt (speciale kappen, ledverlichting met gebundeld licht). Er worden geen negatieve effecten op de EHS/NNN verwacht.

3.3 SOORTENBESCHERMING

In het kader van de Flora- en faunawet moet worden getoetst of er ter plaatse van de ruimtelijke ingrepen sprake is/kan zijn van negatieve effecten op beschermde planten en dieren. De beoogde ontwikkeling kan (indirecte) aantasting of verstoring van verblijfplaatsen en leefgebied tot gevolg hebben.

3.3.1 Vaatplanten

Het plangebied bestaat uit een verruigde en relatief voedselrijke locatie met een verstoorde bodem. Tijdens het veldbezoek zijn algemene ruigtesoorten aangetroffen, zoals akkerdistel (*Cirsium arvense*), hondsdrif (*Glechoma hederacea*), grote brandnetel (*Urtica dioica*), kleeftkruid (*Galium aparine*), klimop (*Hedera helix*) en look zonder look (*Alliaria petiolata*). Van een stabiel ecosysteem is als zodanig geen sprake en bijzondere groeiplaatsen zijn niet aanwezig. Strikt beschermde soorten worden vanwege het ontbreken van geschikte groeiplaatsen, zoals natuurvriendelijke oevers of schrale bermen, niet verwacht binnen het plangebied. Negatieve effecten op strikt beschermde plantensoorten zijn daarom uit te sluiten.

3.3.2 Grondgebonden zoogdieren

In en in de directe omgeving van het plangebied kunnen verschillende algemeen voorkomende beschermde zoogdiersoorten voorkomen, zoals egel (*Erinaceus europaeus*), konijn (*Oryctolagus cuniculus*), mol (*Talpa europaea*), ree (*Capreolus capreolus*), vos (*Vulpes vulpes*), kleine marterachtigen en verschillende algemeen voorkomend soorten muizen en spitsmuizen (Broekhuizen *et al.*, 1992). Voor deze soorten, die onder het eerste, lichte, beschermingsregime van de Flora- en faunawet

vallen, geldt een algemene vrijstelling voor het verstoren en/of aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen.

Van de strikt beschermde zoogdiersoorten is in de omgeving van het plangebied het voorkomen bekend van onder andere boommarter (*Martes martes*), damhert (*Dama dama*), eekhoorn (*Sciurus vulgaris*), noordse woelmuis (*Microtus oeconomus*) en waterspitsmuis (*Neomys fodiens*) (Broekhuizen *et al.*, 1992; Mostert & Willemsen, 2008).

Van boommarter zijn waarnemingen bekend uit het duingebied; ook van eekhoorn zijn waarnemingen bekend uit nagenoeg het hele duingebied. Aangezien er geen bomen met eekhoornnesten of (grote) holtes zijn aangetroffen in het plangebied kan de aanwezigheid van deze soorten worden uitgesloten. De bomen in het plangebied vormen ook niet een dermate groot aaneengesloten element dat het een belangrijke verbinding of onderdeel van het leefgebied zal zijn.

Van damhert is bekend dat deze zich ophoudt in de duinen en in enkele bosgebiedjes in het agrarische gebied. Het plangebied aan de rand van de bebouwde kom en bijna volledig omgeven door infrastructuur en bebouwing vormt geen onderdeel van het leefgebied van deze soort.

De waterspitsmuis en de noordse woelmuis leven beiden in natte omstandigheden en zijn zeer kritisch als het om hun leefgebied gaat. De noordse woelmuis wordt voornamelijk aangetroffen in natte terreinen, zoals rietland, drassige hooilanden, moeras en vochtige duinvalleien. De waterspitsmuis leeft in structuurrijke oevers langs schoon, niet te voedselrijk water met een goed ontwikkelde watervegetatie. Vanwege het ontbreken van dergelijk habitats, kan het voorkomen van deze soorten in en nabij het plangebied worden uitgesloten. Daarnaast zijn er in het plangebied geen watergangen aanwezig.

Op basis van de archiefgegevens en biotoopinschattingen tijdens het veldbezoek wordt het voorkomen van strikt beschermde grondgebonden zoogdiersoorten binnen het plangebied uitgesloten. Negatieve effecten op strikt beschermde zoogdieren zijn daarom uit te sluiten. Van de algemeen voorkomende beschermde soorten mogen de verblijfplaatsen bij ruimtelijke ingrepen op basis van een algemene vrijstelling worden aangetast; hierbij dient echter wel rekening te worden gehouden met de zorgplicht (artikel 2) van de Flora- en faunawet.

3.3.3 Vleermuizen

Vleermuizen zijn globaal in te delen in gebouwbewonende soorten en boombewonende soorten. Er zijn echter ook soorten die van beide elementen gebruik maken. Ook is er onderscheid te maken in zomer- en winterverblijfplaatsen van de verschillende soorten. Sommige soorten verblijven het gehele jaar in gebouwen (spouwmuren, achter gevelbetimmeringen en dergelijke) of bomen (in holten, achter de bast). Een groot aantal soorten, ook soorten die 's zomers in boomholten verblijven, overwintert echter

weer in bunkers, grotten en kelders. Alle vleermuizen zijn strikt (tabel 3) beschermd door de Flora- en faunawet.

Volgens verspreidingsgegevens (Broekhuizen *et al.*, 1992; Limpens *et al.*, 1997) komen in de omgeving van Uitgeest verschillende soorten vleermuizen voor zoals gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*), laatvlieger (*Eptesicus serotinus*), meervleermuis (*Myotis dasycneme*), rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*), ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) en watervleermuis (*Myotis daubentonii*).

Van deze soorten zijn de rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis overwegend boombewonende soorten, gewone grootoorvleermuis verblijft in zowel gebouwen als bomen en de gewone dwergvleermuis, laatvlieger en meervleermuis zijn overwegend gebouwbewonend.

Foerageergebied en vliegroute

Het plangebied en de directe omgeving vormen voor de meeste van de genoemde soorten vleermuizen geschikt foerageergebied. Tevens vormt de opgaande houtige beplanting op en langs de randen van de huidige velden een geschikte lijnvormige structuur die als vliegroute kan fungeren. Dergelijke vliegroutes vormen verbindingen tussen verblijfplaatsen en foerageergebied. Aantasting van vliegroutes kan leiden tot indirecte aantasting van verblijfplaatsen. Door het verwijderen van een deel van het groen, en een toename van verlichting op enkele groene lijnen langs de bestaande bebouwing, kunnen effecten optreden op eventueel aanwezige vliegroutes. Volgens het lichtonderzoek neemt de verlichting niet zeer sterk toe (Oostendorp, 2016), maar is zeker wel sprake van een toename. Op vliegroute zijn de meeste vleermuissoorten hier gevoelig voor. Nader onderzoek kan de aanwezigheid hiervan bevestigen, danwel uitsluiten. Dit onderzoek wordt momenteel uitgevoerd.

Verblijfplaatsen

In het plangebied wordt geen bebouwing gesloopt en er zijn tijdens de veldverkenning geen bomen met holtes geconstateerd. De meeste bomen zijn ook te jong om geschikte holtes te bevatten. Enkel in het bosje ten noorden van het bestaande veld, wat buiten het plangebied valt, waren 2 bomen met potentieel voor vleermuizen geschikte holtes aanwezig. Mochten er bij het kappen van de bomen toch holtes worden ontdekt, dan dienen deze voorafgaand aan het kappen alsnog te worden geïnspecteerd door een deskundig ecooloog.

Echter, de tegen het nieuwe veld aangelegde woonbebouwing is geschikt als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen (zoals gewone dwergvleermuis en laatvlieger) gezien open stootvoegen, ruimtes onder het dak e.d. Hoewel de verlichting volgens het lichtonderzoek niet zeer sterk toeneemt (Oostendorp, 2016), kan zelfs een beperkte toename van verlichting leiden tot aantasting van een kolonieplaats. Nader onderzoek kan in beeld brengen of een dergelijke kolonieplaats aanwezig is direct nabij het plangebied. Ook dit onderzoek wordt momenteel uitgevoerd.

3.3.4 Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn in en om het plangebied onder andere de vogelsoorten blauwe reiger (*Ardea cinerea*), buizerd (*Buteo buteo*), houtduif (*Columba palumbus*), kauw (*Corvus monedula*), koolmees (*Parus major*), merel (*Turdus merula*) en huismus (*Passer domesticus*) gehoord en gezien. Binnen het plangebied zijn geschikte broedlocaties voor diverse soorten broedvogels aanwezig. Alle vogels en dan specifiek hun verblijfplaatsen (nesten) zijn strikt beschermd in de Flora- en faunawet. Aantasting en verstoring van actief gebruikte nesten is niet toegestaan.

Daarnaast is van een aantal vogelsoorten de nesten en nestlocaties (verblijfplaatsen en leefgebied) het gehele jaar door beschermd (LNV, 2009).

Deze jaarrond beschermde vogelsoorten zijn onderverdeeld in vier categorieën:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil (*Athene noctua*)).
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden (voorbeeld: huismus).
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders (voorbeeld grote gele kwikstaart (*Motacilla cinerea*), kerkuil (*Tyto alba*) en slechtvalk (*Falco peregrinus*)).
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: buizerd).

De vogels uit deze categorieën zijn meestal zeer honkvast of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar. Ook is er een lijst vogels aangewezen waarvan alleen bij effecten op populatieniveau maatregelen nodig zijn; de zogenaamde categorie 5.

Aangezien er in het plangebied geen gebouwen aanwezig zijn, kunnen vaste rust- en verblijfplaatsen van de gebouwbewonende gierwaluw en huismus binnen het plangebied worden uitgesloten. Deze soorten zullen bij de volgens het lichtonderzoek verwachte beperkte toename van licht ook geen negatieve effecten ondervinden. Verder blijft er voldoende groen aanwezig als leefgebied voor de huismus.

De buizerd is overvliegend waargenomen, maar er zijn in en direct om het plangebied geen horsten waargenomen. In de omgeving zijn geschiktere nestplaatsen aanwezig zoals de eendenkooi. Het grotendeels verharde en gecultiveerde plangebied maakt geen belangrijk onderdeel uit van het foerageergebied van deze of andere roofvogels.

Het plangebied en de directe omgeving biedt geschikte leefgebied en nestlocaties voor diverse categorie 5-soorten. De bomen binnen het plangebied vormen geschikte nestlocaties voor de meeste van deze soorten. Aangezien in de omgeving voldoende

alternatieve broedplaatsen aanwezig zijn voor deze categorie vogels zijn er geen omstandigheden aanwezig om deze vogels jaarrond te beschermen. Negatieve effecten op vogels uit de vijfde categorie worden dan ook niet verwacht indien rekening gehouden wordt met het broedseizoen (actieve broedplaatsen).

3.3.5 Amfibieën

Het habitat van amfibieën is onder te verdelen in water- of voortplantingshabitat (vaak een poel, vijver of smalle watergang zonder grote vissen) en landhabitat (bosjes, struwelen e.d. en voor sommige soorten vergraafbaar zand). In het plangebied zijn geen watergangen aanwezig; er direct tegen wel.

Het plangebied vormt geschikt landhabitat voor diverse algemene soorten amfibieën, zoals bruine kikker (*Rana temporaria*), gewone pad (*Bufo bufo*), kleine watersalamander (*Lissotriton vulgaris*) en middelste groene kikker (*Rana klepton esculenta*). Verblijfplaatsen van algemeen voorkomende beschermde soorten van tabel 1 van de Flora- en faunawet mogen op basis van een algemene vrijstelling worden aangetast bij ruimtelijke ingrepen.

Naast de algemeen voorkomende soorten is uit de omgeving van het plangebied ook het voorkomen bekend van de strikt beschermde rugstreeppad (*Bufo calamita*) (Creemers & Van Delft, 2009; Ravon, 2014). De rugstreeppad is een erg mobiele pionierssoort en plant zich voort in ondiepe (eventueel droogvallende) poelen en sloten, soms niet meer dan bandensporen. Het landbiotoop bestaat uit vergraafbaar zand. De watergang aan de noordzijde van het plangebied is te diep en bevatten zeer waarschijnlijk vis. Deze zijn daarmee geen geschikte voortplantingsplaats. Overige watergangen liggen niet in het plangebied. Vergraafbaar zand is niet of nauwelijks aanwezig, waardoor niet waarschijnlijk is dat het plangebied van belang is als landbiotoop.

Wel wordt in het kader van de zorgplicht geadviseerd om braakligging zo kort mogelijk te houden en ondiepe plassen te dempen, om zo kolonisatie door rugstreeppad tijdens de bouw te voorkomen.

Aangezien in het plangebied geen strikt beschermde amfibieën worden verwacht, worden effecten op strikt beschermde amfibieënsoorten ook niet verwacht.

3.3.6 Reptielen

Uit de omgeving van het plangebied (met name de duinen) is het voorkomen bekend van de zandhagedis (*Lacerta agilis*). Rond Uitgeest is ook het voorkomen van ringslang (*Natrix natrix*) bekend (Creemers & Van Delft, 2009; www.ravon.nl). Deze soorten zijn beschermd onder tabel 3 van de Flora- en Faunawet; daarnaast geniet zandhagedis nog extra bescherming vanuit de Habitatrichtlijn (bijlage IV). Andere soorten reptielen komen in deze regio van Nederland niet voor.

Reptielen stellen strikte eisen aan de omgeving. Binnen het plangebied ontbreekt geschikt habitat voor reptielen, zoals heide, heischrale graslanden en goed ontwikkelde bosranden. Er is geen directe verbinding met het duingebied of andere geschikte leefgebieden van de zandhagedis. Ook zijn er geen schrale, zonbeschenen randen aanwezig, waardoor deze soort niet wordt verwacht.

De ringslang komt veel voor in natte poldergebieden. De watergang ten noorden van het plangebied en het daar aanwezige poldergebied zijn geschikt voor deze soort. Binnen het plangebied zijn de bosschages en randen te verstoord en niet bijzonder geschikt vanwege vrij plotselinge overgangen. Ook zijn er geen broeihopen of geschikte watergangen aanwezig binnen het plangebied. De ringslang kan hooguit een keer doortrekkend aan de randen worden aangetroffen, maar zal er geen vaste rust- en verblijfplaats hebben. Effecten op reptielen kunnen dan ook worden uitgesloten.

3.3.7 Vissen

Uit de omgeving van het plangebied is het voorkomen bekend van de strikt beschermde vissoorten bittervoorn (*Rhodeus amarus*), kleine modderkruiper (*Cobitis taenia*) en rivierdonderpad (*Cottus perifretum*) (www.vissenatlas.nl). Omdat er bij het uitvoeren van de werkzaamheden geen watergangen worden aangetast, zijn effecten op beschermde vissoorten uit te sluiten.

3.3.8 Insecten (vlinders, libellen, sprinkhanen) en overige soortengroepen

Slechts een beperkt aantal van de zeer soortenrijke groep van de insecten is beschermd. De habitateisen van beschermde soorten binnen deze groep zijn vaak zeer locatie specifiek en gebonden aan zeer bijzondere biotopen. Het gaat bij vlinders vaak om beschutte zomen en ruigtes, met bijzondere (waard)planten. De zeldzamere libellensoorten zijn afhankelijk van structuurrijke watergangen met veel (onderwater)vegetatie en een goede waterkwaliteit. Binnen het plangebied ontbreken dergelijke habitats.

De groene glazenmaker (*Aeshna viridis*) komt nabij het plangebied voor (Libellennet.nl). Deze soort is voor zijn voortplanting afhankelijk van watergangen met krabbenscheer (*Stratiotes aloides*). Binnen het plangebied zijn geen watergangen aanwezig en in de watergangen in de directe omgeving is geen krabbenscheer aangetroffen. Deze soort wordt niet verwacht.

Ook andere beschermde soorten als mollusken kunnen worden uitgesloten in het plangebied. Er zijn geen geschikte biotopen aanwezig voor deze soorten. Platte schijfhoren, een strikt beschermde kleine waterslak, heeft een voorkeur voor veenbodems. Buiten het veenweidegebied komt de soort alleen voor in sloten met een goede waterkwaliteit en een goed ontwikkelde watervegetatie. Dergelijke sloten zijn niet aanwezig in het plangebied.

4 CONCLUSIE

In Uitgeest is voornemens om een extra hockeyveld aan te leggen op een bestaand trainingsveld en een parkeerplaats. De parkeervoorzieningen worden hiervoor verplaatst, er worden bomen en struiken verwijderd en nieuwe verlichting aangebracht. Voor deze werkzaamheden plaatsvinden, moeten de gevolgen voor beschermde natuurwaarden en de consequenties met betrekking tot de natuur wet- en regelgeving in beeld zijn gebracht.

4.1 GEBIEDSBESCHERMING

In het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 en de Ecologische Hoofdstructuur (Natuurnetwerk Nederland) dient er getoetst te worden of de beoogde ontwikkelingen een negatieve invloed hebben op beschermde gebieden.

4.1.1 *Natuurbeschermingswet 1998*

Het plangebied ligt op ongeveer 3 kilometer afstand van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied. Het gecultiveerde plangebied aan de rand van de bebouwde kom heeft geen enkele relatie met in de omgeving gelegen Natura 2000-gebieden. Door de ontwikkeling van het plangebied gaat geen oppervlakte aan Natura 2000-gebieden verloren. Het kappen van de bomen en het ontwikkelen van het plangebied heeft gezien de afstand tot de omliggende Natura 2000-gebieden en het feit dat het plangebied geen directe relatie heeft met deze omliggende Natura 2000-gebieden slechts een lokaal effect. Externe effecten van de werkzaamheden op de omliggende Natura 2000-gebieden kunnen gezien de afstand en de tussenliggende elementen worden uitgesloten. Ook is er ten opzichte van de uitgangssituatie geen toename in verkeersintensiteit of andere activiteiten te verwachten.

4.1.2 *Ecologische hoofdstructuur / Natuurnetwerk Nederland*

Het plangebied ligt niet in , maar wel direct nabij de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) / Natuurnetwerk Nederland (NNN). Het dichtstbijzijnde EHS/NNN-gebied, ligt tegen de noordrand van het plangebied. Door het uitvoeren van de werkzaamheden gaat geen oppervlakte aan EHS/NNN verloren. Door de lichtuitstraling zoveel mogelijk te beperken, worden effecten op dit gebied zoveel mogelijk gemitigeerd. Door de aanwezige bomen en de aangepaste armaturen zal de toename van licht op het Natuurnetwerk Nederland gebied niet significant toenemen. Negatieve effecten op de EHS/NNN worden niet verwacht.

4.2 SOORTENBESCHERMING

In het kader van de Flora- en faunawet dient te worden nagegaan of vaste rust- en verblijfsplaatsen of belangrijke onderdelen van leefgebied van soorten door de ingreep worden aangetast.

In het plangebied worden algemeen voorkomende beschermde soorten als egel, konijn, mol, ree, vos, kleine marterachtigen, spitsmuizen en muizen, gewone pad, bruine kikker, kleine watersalamander en middelste groene kikker verwacht. Deze soorten vallen onder het lichte beschermingsregime van de Flora- en faunawet. Hiervoor geldt dat aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen op basis van een vrijstelling mogelijk is, zonder dat er sprake is van procedurele consequenties.

Op basis van de verspreidingsgegevens, de aanwezige habitattypen en biotoopeisen van de mogelijk in de omgeving voorkomende soorten worden er van de meeste strikt beschermde planten- en/of diersoorten geen groeiplaatsen, verblijfplaatsen of belangrijke onderdelen van het leefgebied verwacht.

Wel vormt het plangebied geschikt foerageergebied voor diverse soorten vleermuizen en vormt de opgaande houtige beplanting een geschikte lijnvormige structuur die als vliegroute kan fungeren voor vleermuizen. Verder kunnen effecten als gevolg van een toename van verlichting op omliggende gevels van woningen (ook al is deze beperkt) op eventueel aanwezige verblijfplaatsen van vleermuizen niet worden uitgesloten.

Ook kunnen effecten optreden op actieve nesten van vogels als in het broedseizoen wordt gestart met werkzaamheden.

4.3 CONSEQUENTIES

Aantasting van vliegroutes en verblijfplaatsen van de in de Flora- en faunawet strikt beschermde vleermuizen en daarmee een overtreding van artikel 11 van de Flora- en faunawet, kan niet zonder nader veldonderzoek worden uitgesloten:

- Nader veldonderzoek vleermuizen (tabel 3 Flora- en faunawet, bijlage IV Habitatrichtlijn). Onderzoek volgens het vleermuisprotocol (2013) vindt plaats door 2 rondes in de periode half mei tot half juli en 2 rondes in de periode half augustus tot eind september uit te voeren (dit onderzoek wordt momenteel uitgevoerd)

Er zijn twee voorwaarden uit de Flora- en faunawet altijd van toepassing:

- De start van werkzaamheden dient buiten het broedseizoen van vogels (globaal half maart tot half juli) plaats te vinden om verstoring van broedvogels en het broedsucces te voorkomen. Alleen op basis van gericht onderzoek (naar broedende vogels) mag van deze voorwaarde worden afgeweken.
- Op basis van de zorgplicht volgens artikel 2 van de Flora- en faunawet dient bij de uitvoering van de werkzaamheden voldoende zorg in acht te worden genomen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving. Verstoring moet worden beperkt

en dieren moeten de gelegenheid hebben om uit te wijken en mogen niet opzettelijk worden gedood. Dit kan door:

- werkzaamheden starten buiten het voortplantingsseizoen (april - augustus) en het winter(slaap)seizoen (november - februari);
- het beperken van verlichting tijdens de avonduren ten behoeve van vleermuizen en andere nachtdieren.

4.4 NIEUWE WET NATUURBESCHERMING

De nieuwe natuurwet (Wet Natuurbescherming) die per 1 januari 2017 in werking treedt verschilt op hoofdlijnen niet sterk van de huidige Flora- en faunawet waar het soortenbescherming betreft. In deze wet zullen echter wel veranderingen zijn ten aanzien van niet Europees beschermde soorten. Er zijn op de conceptlijsten niet veel nieuwe nationaal beschermde soorten opgenomen. Vleermuizen en vogels blijven echter strikt beschermd in de nieuwe wet. Het is de verwachting op basis van de nu bekende gegevens dat de conclusies uit deze quick scan onder de nieuwe natuurwet niet anders zullen zijn. Wel wordt geadviseerd om bij uitvoering na 1 januari 2017 een actualisatiecheck te doen ten aanzien van de bovengenoemde conclusies in het kader van gebieds- en soortenbescherming.

4.5 AANBEVELINGEN

Verder zijn er vanuit een ecologisch oogpunt aanbevelingen te doen:

- Om vestiging van rugstreeppad te voorkomen, dient het ontstaan van waterhoudende laagtes te worden voorkomen.
- Er wordt geadviseerd om bij het aanbrengen van de nieuwe beplanting gebruik te maken van inheems en gebiedseigen materiaal van bes- en bloemdragende struiken; dit geeft ecologisch de meeste meerwaarde. Denk hierbij aan soorten als meidoorn, sporkehout, kardinaalsmuts, wilde appel, gewone vogelkers, lijsterbes, hondsroos, heggenroos en egelantier.

BIJLAGE 1 LITERATUURLIJST

Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen, 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV, Utrecht.

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (redactie), 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Historisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Ehrenburg, A., 2011. Boommarters veroveren de Hollandse duinen. Duin nr. 4 (2011): 6-7.

Limpens, H., K. Mosterd en W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen; Onderzoek naar verspreiding en ecologie; KNNV Uitgeverij.

Ministerie van LNV, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep.

Oostendorp Nederland, 2016, Lichthinderonderzoek MHC Uitgeest (velden 1 en 2), conventioneel.

RVO, 2014. Soortenstandaard buizerd *Buteo buteo*.

SOVON Vogelonderzoek Nederland, 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998, 2000, Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Websites:

maps.noordholland.nl

www.ravon.nl

www.sovon.nl/vogelatlas

www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx

www.verspreidingsatlas.nl/planten

www.verspreidingsatlas.nl/S64600 (Anemoon Verspreidingsatlas weekdieren)

www.vissenatlas.nl

www.vleermuis.net

www.vogelbescherming.nl